

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2014

OECD Social Indicators

Summary in Greek

Read the full book on: 10.1787/soc_glance-2014-en

Η κοινωνία με μια ματιά 2014

ΟΟΣΑ Κοινωνικοί δείκτες

Περίληψη στα ελληνικά

Περισσότερα από πέντε χρόνια έχουν περάσει από την οικονομική κρίση, όμως τα υψηλά ποσοστά ανεργίας και οι απώλειες εισοδημάτων επιδεινώνουν τις κοινωνικές συνθήκες σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ. Η ικανότητα των εθνικών αρχών να αντεπεξέρθουν σε αυτές τις προκλήσεις είναι περιορισμένη λόγω της ανάγκης δημοσιονομικής εξυγίανσης. Ωστόσο, οι περικοπές των κοινωνικών δαπανών εγκυμονούν το διπλό κίνδυνο όξυνσης των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι πιο ευάλωτες ομάδες και δημιουργίας προβλημάτων στο μέλλον. Οι χώρες του ΟΟΣΑ μπορούν να αντεπεξέρθουν με τρόπο ουσιαστικό σε αυτές τις προκλήσεις μόνο μέσω της χάραξης των κατάλληλων πολιτικών που θα υποστηρίζονται από επαρκείς πόρους. Έχοντας αποφύγει τις χειρότερες συνέπειες της κρίσης, οι κύριες αναδυόμενες οικονομίες αντιμετωπίζουν διαφορετικές προκλήσεις. Παρόλα αυτά, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις εμπειρίες των χωρών του ΟΟΣΑ κατά τη συνεχιζόμενη προσπάθειά τους να διαρθρώσουν τα οικεία συστήματα κοινωνικής προστασίας και να τα θωρακίσουν έναντι των κρίσεων.

Η οικονομική κρίση πυροδότησε την κοινωνική κρίση

Η κρίση που προκλήθηκε από την οικονομική αναταραχή του 2007-2008 δεν ήταν μόνο οικονομική και δημοσιονομική, αλλά και κοινωνική. Οι χώρες όπου η ύφεση ήταν βαθύτερη και πιο μακροχρόνια πλήττονται από τις βαθιές επιπτώσεις στις επαγγελματικές προοπτικές, τα εισοδήματα και τον τρόπο ζωής. Περίπου 48 εκατομμύρια άνθρωποι στις χώρες του ΟΟΣΑ αναζητούν εργασία -15 εκατομμύρια περισσότεροι από,τι το Σεπτέμβριο του 2007- και εκατομμύρια περισσότεροι αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες. Ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν σε νοικοκυριά χωρίς κανένα εισόδημα από εργασία έχει διπλασιαστεί στην Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Ισπανία. Οι ομάδες χαμηλού εισοδήματος, οι νέοι και οι οικογένειες με παιδιά είναι αυτοί που πλήγηκαν περισσότερο.

Οι κοινωνικές συνέπειες θα μπορούσαν να διαρκέσουν χρόνια

Καθώς τα νοικοκυριά βρίσκονται υπό πίεση και οι προϋπολογισμοί για την κοινωνική στήριξη υπό αυστηρή επίβλεψη, όλο και περισσότεροι άνθρωποι αναφέρουν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από τη ζωή τους, ενώ η εμπιστοσύνη στις εθνικές αρχές έχει καταρρεύσει. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι η κρίση θα σκιάσει για πολύ καιρό τη μελλοντική ευεξία των ανθρώπων. Και μάλιστα, μερικές από τις κοινωνικές συνέπειες της κρίσης σε τομείς όπως η δημιουργία οικογένειας, η γονιμότητα και η υγεία θα γίνουν αισθητές μόνο μακροπρόθεσμα. Τα ποσοστά γονιμότητας μειώθηκαν ακόμα περισσότερο από την έναρξη της κρίσης εντείνοντας τα δημογραφικά και τα δημοσιονομικά προβλήματα από τη γήρανση του πληθυσμού. Οι οικογένειες περιέκοψαν επίσης τις βασικές δαπάνες τους, όπως οι δαπάνες διατροφής, διακυβεύοντας τη σημερινή και τη μελλοντική τους ευεξία. Είναι ακόμη πολύ νωρίς για να ποσοτικοποιηθεί

ο πιο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος στην υγεία των ανθρώπων, όμως είναι γνωστό ότι η ανεργία και οι οικονομικές δυσκολίες βλάπτουν τη σωματική και την ψυχική υγεία.

Επενδύσεις σήμερα για την αποφυγή αύξησης του κόστους αύριο

Η βραχυπρόθεσμη εξοικονόμηση πόρων θα μπορούσε να μετουσιωθεί σε πολύ υψηλότερο κόστος στο μέλλον. Ως εκ τούτου, οι εθνικές αρχές θα πρέπει να θέσουν ως προτεραιότητα τη χρηματοδότηση προγραμμάτων επενδυτικού τύπου. Οι περικοπές των δαπανών για την υγεία σήμερα δε θα πρέπει να πυροδοτήσουν τη αύξηση των αναγκών φροντίδας υγείας στο μέλλον. Ιδιαίτερα οι χώρες που πλήγηκαν περισσότερο θα πρέπει να διασφαλίσουν την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά και να αποτρέψουν τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας των νέων που εγκαταλείπουν το σχολείο.

Οι ευάλωτες ομάδες χρειάζονται στήριξη τώρα

Ωστόσο, οι κοινωνικές επενδύσεις, για να είναι αποτελεσματικές, είναι απαραίτητο να εντάσσονται σε ένα πλαίσιο επαρκούς στήριξης για τους φτωχότερους. Η διατήρηση και η ενίσχυση της στήριξης των πιο ευάλωτων ομάδων πρέπει να παραμείνουν ουσιώδες σκέλος κάθε στρατηγικής που στοχεύει στην οικονομική και την κοινωνική ανάκαμψη. Οι εθνικές αρχές πρέπει να προγραμματίσουν και να σχεδιάσουν οποιαδήποτε μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης αναλόγως, καθώς ο διανεμητικός αντίκτυπος των εν λόγω μέτρων μπορεί να διαφέρει αισθητά. Για παράδειγμα, οι φτωχοί μπορεί να θιγούν περισσότερο από τις περικοπές των δαπανών παρά από τις αυξήσεις των φόρων.

Τα περιθώρια περικοπών των δαπανών για την ανεργία είναι περιορισμένα

Στις αδύναμες αγορές εργασίας τα περιθώρια για περικοπές των κοινωνικών δαπανών όπως τα επιδόματα ανεργίας, οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας και τα ενεργητικά προγράμματα για την αγορά εργασίας είναι περιορισμένα. Η εξοικονόμηση πόρων, όπου μπορεί να επιτευχθεί, θα πρέπει να συνάδει με το ρυθμό της ανάκαμψης. Οι στοχοθετημένες παροχές που λειτουργούν ως δίχτυ ασφάλειας, ιδίως, θα πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα των χωρών όπου τέτοιου είδους στήριξη είτε δεν υπάρχει είτε η πρόσβαση σε αυτή είναι δύσκολη, ή όπου οι μακροχρόνια άνεργοι έχουν εξαντλήσει τη στήριξη που δικαιούνται κατά της ανεργίας. Οι περικοπές των κοινωνικών μεταβιβάσεων, όπως τα επιδόματα στέγασης, παιδιού και οικογένειας, θα πρέπει να αποφεύγονται, καθώς οι εν λόγω μεταβιβάσεις συχνά παρέχουν στήριξη ζωτικής σημασίας στις φτωχές εργατικές οικογένειες και στους μόνους γονείς.

Η στοχοθέτηση μπορεί να αποφέρει εξοικονόμηση πόρων προστατεύοντας παράλληλα τις ευάλωτες ομάδες

Η αποτελεσματικότερη στοχοθέτηση μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση πόρων και να προστατεύσει παράλληλα τις ευάλωτες ομάδες. Οι μεταρρυθμίσεις του τομέα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ιδίως, θα πρέπει να έχουν ως προτεραιότητα την προστασία των πιο ευάλωτων. Όμως, η στοχοθέτηση αυτή χρειάζεται να προσαρμοστεί διεξοδικά για να μη δημιουργηθούν στρεβλά κίνητρα που θα αποτρέψουν τα άτομα από την εύρεση εργασίας. Για παράδειγμα, για τους ανέργους που πρόκειται να αρχίσουν να εργάζονται, η μετάβαση από τα επιδόματα στις αποδοχές μπορεί να αποδειχτεί ελάχιστα ωφέλιμη ή ακόμα και επιζήμια.

Στήριξη των προσπαθειών των οικογενειών να αντιμετωπίσουν τις αντιξοότητες

Κρίνεται ιδιαίτερα σκόπιμο να σχεδιαστεί η δημόσια στήριξη με τρόπους που κινητοποιούν και συμπληρώνουν –αντί να αντικαθιστούν– την οικεία ικανότητα των νοικοκυριών να αντιμετωπίζουν τις

αντιξοότητες. Υπό αυτήν την οπτική γωνία, είναι πολύ σημαντική η παροχή αποτελεσματικής στήριξης της απασχόλησης, ακόμα και εάν αυτό συνεπάγεται την αύξηση των δαπανών για ενεργητικές κοινωνικές πολιτικές βραχυπρόθεσμα. Η ενεργοποίηση της αγοράς εργασίας και η παροχή στήριξης κατά την εργασία θα πρέπει να διατηρηθούν σε λογικά επίπεδα. Στις χώρες όπου τα ποσοστά ανεργίας των νοικοκυριών είναι υψηλά, οι προσπάθειες πολιτικής θα πρέπει να επικεντρωθούν στη διασφάλιση ότι τα νοικοκυριά θα ωφεληθούν αμέσως όταν βελτιωθούν οι συνθήκες στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, για να ενισχυθεί στο μέγιστο η αποτελεσματικότητά τους, η στήριξη και τα κίνητρα που σχετίζονται με την εργασία δε θα πρέπει να παρέχονται μόνο σε μεμονωμένα άτομα που αναζητούν εργασία, αλλά θα πρέπει να επεκταθούν και στους μη εργαζόμενους συντρόφους τους.

Οι εθνικές αρχές πρέπει να προνοήσουν για την επόμενη κρίση

Για να θωρακιστούν οι κοινωνικές πολιτικές έναντι των κρίσεων και για να διατηρηθεί η αποτελεσματική στήριξη σε όλη τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου, οι εθνικές αρχές θα πρέπει να κοιτάξουν πέρα από την πρόσφατη ύφεση. Πρώτον, πρέπει να βρουν τρόπους για να εξοικονομήσουν και να συγκεντρώσουν πόρους κατά την ανοδική φάση του οικονομικού κύκλου, ώστε να διασφαλίσουν ότι θα μπορέσουν να αντεπεξέρθουν στο υψηλότερο κόστος κατά τις καθοδικές φάσεις του κύκλου. Από την πλευρά των δαπανών, η παροχή στήριξης θα πρέπει να συνδεθεί στενότερα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας. Τούτο μπορεί επιτευχθεί, για παράδειγμα, μειώνοντας αξιόπιστα τις δαπάνες για τα επιδόματα κατά την ανάκαμψη και αναπροσανατολίζοντας τους πόρους από τα επιδόματα στις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας. Από την πλευρά των εσόδων, θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για τη διεύρυνση των φορολογικών βάσεων, για τη μείωση της εξάρτησής τους στη φορολόγηση της εργασίας και για την προσαρμογή των φορολογικών συστημάτων έτσι, ώστε να συνεκτιμάται η αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας. Δεύτερον, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των συστημάτων κοινωνικής προστασίας που άρχισαν να υλοποιούνται πριν από την κρίση είναι απαραίτητο να συνεχιστούν. Και μάλιστα, η ανάγκη υλοποίησής τους έγινε πιο επιτακτική με την κρίση. Όσον αφορά τις συντάξεις, για παράδειγμα, ο κίνδυνος εισοδηματικής ανασφάλειας είναι μεγαλύτερος για μερικούς μελλοντικούς συνταξιούχους, ως αποτέλεσμα των μεγάλων περιόδων ανεργίας κατά την παραγωγική τους ηλικία. Στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τα διαρθρωτικά μέτρα που καταργούν τις περιττές υπηρεσίες και αυξάνουν την αποτελεσματικότητα είναι προτιμότερα από άστοχες περικοπές που περιορίζουν την πρόσβαση στη φροντίδα υγείας για τους πιο ευάλωτους.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2014), *Society at a Glance 2014: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/soc_glance-2014-en